

Честит 1 юни! Бонбони, балони и... детски права!

Новини | Общество | на 01.06.2021 06:00 | от Антоанета Баева

Защо говорим за това?

Защото освен бонбоните и балоните Първи юни значи и нещо повече.

Първи юни, Денят на детето. Улиците са целите в балони, навсякъде има реклами какво още да подарят родителите по повод на празника, тротоарите са на сладоледени точки...

Прекрасно е да си дете, нали?

За съжаление - невинаги. И не за всички.

В миналото децата се смятали едва ли не за собственост на родителите си - ако искат, ще ги оженят за когото си решат, ако искат, ще ти пратят да работят, за да печелят пари за семейството, ако искат - ще ги продадат в робство! Какъв ужас, нали? Някои от тези неща са от древността, но и днес не е идеално. Има деца без дом и семейство. Има деца, които не могат да отидат на училище или на лекар. Има деца, които нямат кой да ги пази.

Точно затова преди повече от 30 години светът се обединява и създава Конвенция за правата на детето – нещо като закон, който задължава всички подписали го държави да се грижат за децата. Искаш ли да видим какви права имаш по закон? Какъв по-добър повод от Деня на детето!

Ето ги:

Като начало трябва да живееш в добри условия, които ти помагат да се развиваш. Ако твоите родители не могат да ти осигурят това, държавата ще ги подпомогне. Не бива да има деца, които спят на улицата и нямат какво да ядат!

11-годишната Мария например живее в семейство с още 3 деца. Баща ѝ е починал, а майка ѝ е без работа. В такива ситуации държавата е длъжна да помага на майката, за да не гладуват децата, да се плащат сметките и да не им спрат тока, водата и пр. Така е по закон.

Друго твое основно право е защитата от насилие - никой не може да те наранява! 9-годишният Тодор живее при чичо си, защото родителите му са в чужбина. Чичо му често го обижда, а понякога го бие, когато например Тодор се върне със скъсан панталон от училище. Това не е редно. Никой няма право да ти причинява болка или страдание, да те обижда, да те удря, да те подценява, да ти се подиграва – нито възрастни, нито деца. Имаш право на помощ, ако се държат зле с теб – можеш да се обадиш на националната телефонна линия за деца и юноши – 116 111.

Най-добре е, когато за теб се грижат твоите родители. Понякога обаче родителите се разведат. В такъв случай имаш право да поддържаш контакт и с двамата, освен ако това не те наранява по някакъв начин.

А ако родителите ти живеят в различни държави, имаш правото да пътуваш и да се виждаш с всеки от тях.

Може пък всичко да е наред, даже повече!

Да речем, че имаш изявени дарби – например си добър в рисуването или спорта. Тогава държавата е предвидила различни начини, с които да подпомогне тези занимания – попитай в училище какви клубове имате. Това също е твое основно право – да се развиваш по най-добрия за теб начин.

Ти имаш право също да изразяваш свободно мнение по въпроси, отнасящи се до теб и твоя живот. Възрастните трябва да се вслушват в думите ти - например да те попитат в каква гимназия искаш да учиш или как би искал да прекараш лятната си ваканция. Имаш право да бъдеш изслушван и в съда по дела, свързани с теб. Това трябва да става по специален начин, съобразен с възрастта ти.

Катя, на 15, има гости вкъщи. Едно от момчетата вижда дневника ѝ върху бюрото и снима няколко страници от него, в които тя описва отношенията си с друго момче. После ги публикува във Фейсбук. Ето тук е нарушено друго детско право - никой не може да се намесва в твоя личен живот и да разпространява лична информация. Медиите също нямат право да те снимат или интервюират без твое съгласие и съгласие на родителите ти.

Ти, от своя страна, имаш право на достъп до информация, която е важна за теб – например в сегашната ситуация да разбереш как да се предпазваш от коронавируса в училище. Тази информация трябва да можеш да намериш лесно и да е разбираема за теб ("Книговище" е добър избор).

Семейството, учителите и медиите пък трябва да те защитават от вредна информация – например от влиянието на някого, който говори с омраза за другите и призовава към война.

Независимо къде живееш, какъв език говориш, какво работят твоите родители, каква е тяхната религия, дали си момче или момиче, ти имаш равни права с всички деца. Никой няма право да нарушава твоите права, както и ти трябва да уважаваш правата на другите.

Ако се интересуваш и искаш да прочетеш повече за твоите права, можеш да го направиш [ТУК](#)

Да се върнем обаче на Първи юни, на сладоледа, балоните и ваканцията! Основно твое право е почивката и... играта. Тя е от важно значение за твоето здраве и развитие. Играта те учи да изобретяваш, да откриваш, да работиш в екип. Затова можеш да напомняш на възрастните, че трябва да редуваш ученето с игри.

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
<https://www.knigovishte.bg/book/1404-ti-sashto-imash-svoi-detski-prava>

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

